

Kaj nas učijo dejstva in številke?

Migranti s prenosom denarja, veščin, tehnologije, modelov vladanja, vrednot in idej pomembno prispevajo tako k razvoju svojih izvornih kot tudi namembnih držav.

Po podatkih Združenih narodov je bilo leta 2013 po svetu 232 milijonov mednarodnih migrantov (3). Približno 180 milijonov jih je prihajalo iz držav v razvoju in so redno nakazovali denar v domovino. Leta 2015 so migranti svojim družinam in prijateljem nakazali skupaj 400 milijard evrov (oz. 440 milijard ameriških dolarjev), kar je trikrat višji znesek od celotne tuje pomoči na globalni ravni (približno 123 milijard evrov oz. 135 milijard ameriških dolarjev v letu 2013). Po pričakovanjih bo ta znesek do leta 2017 dosegel 437 milijard evrov (oz. 479 milijard ameriških dolarjev). Na ravni držav je v letu 2013 Indija prejela 65 milijard evrov (oz. 72 milijard ameriških dolarjev), kar je več od njenega izvoza na področju informacijskih tehnologij; v Egiptu so nakazila migrantov (remittances) trikrat višja od prihodkov od Sueškega prekopa; v Tadžikistanu nakazila migrantov predstavljajo 42 odstotkov BDP-ja. V revnejših, manjših, šibkih državah, ki jih je prizadela kriza, kot sta Somalija in Haiti, so nakazila migrantov skoraj edina rešilna bilka (4).

Nakazila migrantov pogosto učinkujejo kot zavarovanje in zelo pomembno vplivajo na življenja družin ter skupnosti, ki so ostala v izvornih državah, saj zavarujejo njihovo preživetje, še posebej v časih težav ali kriz.

Za razliko od tuje razvojne pomoči gredo nakazila neposredno družinam in prijateljem. Še pomembneje je dejstvo, da za razliko od tujih naložb nakazila ne prenehajo ob prvih znakih težav v državah, iz katerih migranti prihajajo.

Ob tem je pomembno, **da je sposobnost migrantov podpirati svoje družine z nakazili odvisna od njihovega statusa in oblike zaposlitve**: neurejen status slabi to zmogljivost, saj nekateri migranti v prekernih situacijah prejemajo malo ali nič denarja za njihovo delo. Tako je zagovarjanje več zakonitih migracijskih kanalov z nižjimi človeškimi in materialnimi stroški bolj učinkovit način pomoči tistim, ki ostajajo v izvornih državah, in spodbujanja razvoja v državah, iz katerih migranti prihajajo.

Izraz 'beg možganov' se pogosto uporablja za negativno opredelitev vpliva migracij na izvorne države. Izraz je skovala British Royal Society za opis odliva znanstvenikov in tehnologov v Združene države Amerike ter Kanado v 50-ih in začetku 60-ih let prejšnjega stoletja. Od takrat je bil koncept dokazan kot zavajajoč. **Sklepi raziskav kažejo, da je izguba znanj v državah, iz katerih migranti prihajajo, veliko bolj zapletena, saj ima kratko- in dolgoročne posledice za trajnostni razvoj.** Kot primernejši izraz za opis začasnega in stalnega pretoka usposobljenih ter nekvalificiranih oseb, da pridobijo izkušnje v tujini, je

Se strinjate?

»Raziščite mnenje ljudi o svetovnih prizadevanjih za zmanjšanje revščine in izboljšanje življenja ljudi ter pojavila se bo rdeča nit: ljudje v bogatih državah menijo, da je pomembno, da ljudje v revnih državah tam tudi ostanejo.«
The Atlantic, februar 2014 (1)

Pogosto slišimo ...

Nedavni migracijski tokovi iz držav globalnega juga v Evropsko unijo in druge visoko industrializirane države spodbujajo razvoj v izvornih državah. Negativen učinek za izvorne države je predvsem posledica izgube človeškega kapitala in bega možganov: visoko izobraženi ter nadarjeni migranti pomena svoje usposobljenosti ne izkoristijo v domačih državah in iščejo zaposlitev v tujini. Poleg tega nakazila migrantov v domovino ovirajo razvoj izvornih držav in ustvarjajo odvisnost (2). Zato je bolje »ljudem pomagati v njihovih državah«, da bodo potencialni migranti ostali in razvijali svoje izvorne države od znotraj.

predlagan tok veščin (beg možganov/priliv možganov).

Opredelitev bega možganov temelji na ideji, da migracije usposobljenih delavcev siromašijo stalno zalogo delovne sile v državi, iz katere migranti prihajajo. **Znanja in veščine niso ne prirojene niti količinsko omejene.** Pridobljene so z naporom in številčnost tega usposobljenega prebivalstva se spreminja kot posledica vlaganja v izobraževanje s strani vlade ter posameznih gospodinjstev. Emigriranje družinskega člana s posledičnimi nakazili povečuje zmogljivost družine za vlaganje v izobraževanje tistih, ki so ostali v izvorni državi, in tudi spodbuja mlajše k uspehu v izobraževalnem procesu (5).

Ideja bega možganov je spodbudila posebne pomisleke v zdravstvenem sektorju glede izseljevanja strokovnjakov na področju zdravstva iz držav v razvoju.

Ti pomisleki so spodbudili države članice Svetovne zdravstvene organizacije, da so leta 2010 sprejele nezavezujoč Globalni kodeks ravnanja o mednarodnem zaposlovanju zdravstvenih delavcev. Kodeks med drugim določa, da bi države članice morale »preprečevati aktivno zaposlovanje zdravstvenih delavcev iz držav v razvoju, ki se soočajo s kritičnim pomanjkanjem zdravstvenih delavcev«.

V vmesnem času študija o afriških zdravstvenih delavcih ni dokazala pomembnega vpliva migracij na zdravstvene delavce glede na številne zdravstvene kazalnike, kot so umrljivost dojenčkov, stopnja cepljenj, okužbe dihal pri otrocih in zdravljenje, razširjenost virusa HIV in zdravljenje (6). Ravno nasprotno, afriške države z največjim odlivom zdravnikov glede na delež celotnega prebivalstva, kot so Alžirija, Gana ali Južnoafriška republika, imajo najnižje stopnje smrtnosti otrok; prav tako je študija ugotovila, da je v teh državah dovolj zdravnikov in medicinskih sester, ki ostanejo v državi, da ne pride do zloma sistema (7).

Obstajajo tudi številni dokazi, da migracije izboljšujejo prenos znanj, tehnologij in celo demokratičnih vrednot v primeru tistih, ki so živeli v demokratičnih državah (7). Najvišje položaje na univerzah, v raziskovalnih institucijah in vladah, vključno s pomembnimi ministrstvi, v številnih državah v razvoju zasedajo posamezniki, ki so v določenem obdobju bodisi študirali in/ali se izobraževali v industrializiranih državah, preden so se vrnili v svojo izvorno državo. S stalno ali začasno vrnitvijo so migranti prinesli dragocene izkušnje managementa, podjetniške veščine, dostop do globalnih omrežij in kapitala.

Naša vizija

Pravica zapustiti svojo državo je ključna sestavina človekove svobode in jo je kot takšno potrebno varovati. Namesto ciljati na ničelne migracije kot pogoj za razvoj držav globalnega juga morajo prizadevanja spodbujati migracije z odpiranjem zakonitih poti, brez zviševanja družbenih, gospodarskih in predvsem človeških stroškov migracij. Ukrepi, ki spodbujajo krožne migracije, so občutno učinkovitejši pri spodbujanju razvoja izvornih držav kot dragi sistemi mejnega nadzora, katerih namen je migrante obdržati izven t. i. »bogatih« držav.

Viri:

- (1) Raviv, Shaun (2014): Why 'Brain Drain' Can Actually Benefit African Countries. The Atlantic (<http://www.theatlantic.com/international/archive/2014/02/why-brain-drain-can-actually-benefit-african-countries/283750/>).
 - (2) Vargas-Silva, Carlos (2011): Migration and Development. The Migration Observatory at the University of Oxford (<http://www.migrationobservatory.ox.ac.uk/policy-primers/migration-and-development>).
 - (3) Številka je bila posodobljena v Migration and Remittances Factbook 2015 (Svetovna banka, maj 2015) in je zdaj ocenjena na 247 milijonov ljudi.
 - (4) Ratha, Dilip (2014): The hidden force in global economics: sending money home. People Move blog, The World Bank (<https://blogs.worldbank.org/peoplemove/>).
 - (5) Paul Collier (2013): Exodus. Immigration and multiculturalism in the 21st century, Allen Lane, London.
 - (6) Clemens, Michael A. (2013): What do we know about skilled migration and development? Washington, DC: Migration Policy Institute.
- Tudi: Gillian Brock in Michael Blake (2015): Debating Brain Drain: May Governments Restrict Emigration? Oxford: Oxford University Press.
- (7) Sebastian Mallaby (2015): Net benefit. How to Understand the Economic Impact of Migration. Foreign Affairs, september 2015.
 - (8) International Organization for Migration (2012): MIDA Ghana Health Project Report (<http://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/Country/docs/MIDA-Ghana-Health-Project-2012.pdf>).

Mobilnost: priložnost za korist obeh strani

Priseljevanje usposobljenih in visoko kvalificiranih zdravstvenih delavcev je v zadnjih letih postalo pomemben del gospodarskega razvoja v Evropski uniji. Glede na ocene v tujini dela 24 odstotkov medicinskih sester, ki so se usposabljele v Gani, in 71 odstotkov le-teh, ki so Gano zapustile med letoma 2002 in 2005, so odšle v Veliko Britanijo. Vendar pa se veliko mladih in usposobljenih ganskih zdravstvenih delavcev odloča za stalno ali začasno vrnitev v domovino, da izkoristijo naraščajoče zaposlitvene možnosti in predvsem da svoje izkušnje uporabijo v Gani.

Projekt »MIDA zdravje« (MIDA Ghana Health), ki ga izvaja Mednarodna organizacija za migracije (International Organization for Migration – IOM) v tesnem sodelovanju z ganskim ministrstvom za zdravje, je med letoma 2008 in 2012 omogočil več kot 250 začasnih zaposlitev v Gani. To je omogočilo prenos znanj in veščin ter tudi krepitev zmogljivosti ganske diaspore v bolnicah in zdravstvenih institucijah v Gani. »Želim deliti znanje, ki sem ga pridobila: želim ga prinesiti nazaj domov,« pravi medicinska sestra, vključena v projekt (8).

Gradivo so razvile organizacije Forum des Organisations de Solidarité Internationale issues des Migrations (FORIM) in International Catholic Migration Commission (ICMC) Europe v sodelovanju z delovno skupino za migracije ter razvoj Evropskega združenja nevladnih organizacij za pomoč in razvoj (European NGO Confederation for Relief and Development – CONCORD). Slovenska inačica je nastala v sklopu projekta Svetovljanska Evropa, ki ga financira Evropska komisija in deloma sofinancira Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije. 2016

SLOGA
SLOVENIAN GLOBAL ACTION

worldwide europe

MEDNARODNO RAZVOJNO
SODELOVANJE SLOVENIJE
SLOVENIA'S DEVELOPMENT
COOPERATION

**POVEJ
NAPREJ!**